

Ede Staal verplettert Nederland met 'onverstaanbare' liedjes

Van onze kunstmedewerker
Bram Hulzebos

GRONINGEN – Vanuit het hele land bellen mensen Groninger platenzaken op om de dubbel-cd 'Hear my song/ As 't boeten störm't', met niet eerder opgenomen liedjes van Ede Staal te bestellen (zie ook pagina 1).

De Cirkel in de Ebbingestraat heeft minstens tachtig telefoontjes te verwerken gehad. Een paar deuren verderop, bij Het Carillon worden ze 'knettergek' van de telefoontjes uit het hele land, van mensen die de cd willen bestellen.

Bij Bremer Muziek Centre in Veendam staan er nog maar een paar exemplaren in de rekken. "Dit is niet normaal meer, jongen. Ede Staal loopt zelfs

Er is in heel Nederland een run ontstaan op de nieuwe cd met onbekend werk van de Groninger zanger Ede Staal. Dat voor veel mensen de Groninger teksten niet te verstaan zijn, acht Fieke Spoel -de weduwe van Staal- geen probleem.

nog beter dan Frans Bauer vlak nadat hij bij 'All you need is love' op televisie is geweest."

Ook bij de Amsterdamse filialen van de platenketen Music House wordt veel geïnformeerd naar Staal. "Maar vooral door Groningers die nu in Amsterdam wonen. Ik ken geen Gronings en dan lees ik een titel voor en dan gaan ze me corrigeren, weet je," aldus een verko-

per. Inmiddels is distributeur Maura uit Zuidbroek door de eerste persing van vierduizend exemplaren heen. De tweede persing wordt morgen verwacht.

Aanjager voor de belangstelling voor Staal is de afgelopen woensdag uitgezonden film 'Ede Staal'. Deze film is door 460.000 mensen bekeken en gewaardeerd met een acht. Eerdere (radio-)uitzendingen over Ede Staal maakten ook wel reacties los, maar nog nooit zo massaal als dit keer.

Henk van Middelaar -hij maakte de film samen met David Blitz- noemt het verbijsterend dat Staal tot nu toe nagevoel alleen in Groningen bekend was. "Hij was, en dat is niet denigrerend bedoeld, op

zijn manier een grootheid."

Zijn soberheid en schuchtere optreden is vaak genoemd als oorzaak van het uitblijven van een landelijke doorbraak. Siemon Reker, de Groninger streektaalfunctionaris die, bij het tiende sterfjaar van Staal, samen met Jim Lambek en Klaas Staal de dubbel-cd samenstelde, denkt niet dat het huidige succes van Staal in het verlengde ligt van de belangstelling voor streektaal, waarvan onder meer de Drentstalige band Skik en het Limburgse Rowwen Hèze de vruchten plukken. "Ik denk eerder dat hij juist de voedingsbodem heeft gelegd voor de waardering voor streektaal op dit moment." Fieke Spoel, de weduwe van Ede Staal, zoekt de ver-

klaring voor het succes van Staal vooral in zijn stem. "En ik denk dat zijn melancholie de mensen erg aanspreekt. Dat niet iedereen de taal verstaat, maakt kennelijk niet uit. Alles te verstaan maakt niet gelukkig." Spoel is verbaasd over de aanhoudende belangstelling voor het werk van Staal. Bij De Cirkel gaan er per week zeker twee oudere cd's -met name 'Mien Toentje' en 'As Vaaier Woorden', waar inmiddels tienduizenden van zijn verkocht-over de toonbank.

Spoel: "Op een gegeven moment, zou je zeggen, hebben alle Groningers het toch wel. Als je achttien bent is het misschien een beetje lullig om Ede Staal in huis te hebben. Maar als je in de twintig bent en op

zoek gaat naar je wortels, dan kom je al snel bij Ede uit."

Het is met name aan J. Lambek, een van de samenstellers, te danken dat de cd er gekomen is. Spoel: "Ik heb zelf tijd gezegd: er komt niets meer uit. Er lagen heel veel banden op zolder. Allemaal rotzooi dacht ik."

De Nederlandstalige liedjes op 'Hear my song/As 't boeten störm't' -dat naast Gronings-Engelstalige, ook Deense, Duitse en Ost-Friese liedjes bevatten- hadden wat Spoel betreft al terwege mogen blijven. "Ik heb helemaal niet van Nederlandstalig. Maar ik vind het fantastisch dat het mensen zo aanspreekt. Ede heeft het zelf niet meegemaakt. Hij zou het niet geloofd hebben."